

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

D rector: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni . . . . . 30 lei — pe 6 luni . . . . . 60 lei
pe 1 an . . . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Veste bună.

Pentru cetitorii noștri și pentru toți oamenii cinstiți și de bună credință avem o veste bună.

Numărul întâi din anul acesta al „SOLIEI” noastre național-țărănestre apare în tiparul tipografiei „LUMINA”, societate cooperativă, de noi înființată cu sediul în Orăștie.

Această înfăptuire este înbucurătoare din mai multe puncte de vedere. Întâi pentru că nu mai trebuie să alergăm pe la Deva ca să ne putem tipări gazeta; în al doilea rând pentru că am lipsit, prin aceasta, pe adversarii nostri valahștii și români de operată, de puțința de a ne acuza că scoatem gazeta la o tipăritură evreiască și — în al treilea rând, pentru că putem anunța înființarea unei tipografii organizată pe principii cooperatiste.

A dispune de o tipografie pentru scoaterea unei gazete politice înseamnă a avea la îndemână un sigur și important instrument de reazim în lupta politică. Sunt cunoscute moavurile partidelor politice dela noi, cari întrebuințează toate mijloacele și se folosesc de toate apucăturile, ca să facă și amuțească gasul adversarului. Și în această direcție, nu se sfîșesc a cumpăra sau persecuta tipografiile comerciale cari editează gazete politice. De aceste inconveniente, de acum, este pusă la adăpost gazeta noastră.

În al doilea rând tipografia înființată de noi este un răspuns prompt și demn la adresa celor cari ne batjocuresc. Am fost batjocoriți, am fost atacați și insultați de gazeta dlui Vlad, că suntem jidoviți. Și în sprijinul acestei afirmații se invoca faptul că scoatem gazeta la o tipografie evreiască. Nu am răspuns și nu am lămurit, până acum, această chestiune. Acum însă, a sosit timpul, să prezentăm, în adevărata sa lumină, posu a morală și făcărnicia patriotică și românească a acelor cari și-au făcut scop politic din clevetiri și minciuni.

Noi când s'a despărțit dl Vlad de noi, am hotărât să scoatem gazeta noastră mai departe, Ne-am

pus la tipografia dlui Vlad și am cerut să ne-o tipărească pe rlată. Am fost însă refuzați. În schimb, nu am conștient a ne batjocori pe această chestiune, înșinuându ne opiniei publice ca vânduți streinilor. Față de toate acestea noi, azi, putem răspunde cum a răspuns sf. Cyril din Ierusalim jidovilor ca' o n'atori: „non loquimur magna sed facimus magna”. Noi nu vorbim lucruri mari, ci facem lucruri mari.

Ce au realizat d-sii de când s'au despărțit de noi? Și-au asociat toate scursurile vieții intelectuale și au ocrotit pe toți infirmii gândirii și a scrisului, ca să se privească și să cetească în gazeta, pe care o scriu, toate necuviințele, toate imperfecțiunile și toate defectele condamnabile.

Este momentul prin urmare, să judece opinia publică moralitatea și românismul acestor domni; este cazul să se fixeze judecata și sentința concludentă asupra sințității și seriozității mișcării care se agită sub loznică v.l.chismului chiar și numai din această înțâmplare.

În al treilea rând această tipografie are însemnătate prin felul cum a luat ființă. Potrivit ideologiei statului țărănesc înfiptă în programul partidului național țărănesc, cooperația este forma economică menită să înlocuiască forma liberală a economiei întemeiată pe c-pital. Tipografia înființată constituie o realitate și un argument, că solidaritatea este un agent de înfăptuiri în economia națională, care are avantajul asupra realizărilor capitaliste, că mobilizează sufletele și le leagă întreolaltă nu numai prin legătura interesului, ci și prin sentimentul binelui public. Această înfăptuire reușită ne chiamă la alte înfăptuiri economice pe bază de principii cooperatiste. Și, nu ne vom opri până nu le vom realiza spre binele și înălțarea ființei etnice românești.

Iată deci motivele pentru cari înființarea tipografiei „LUMINA” constituie o veste bună și un semn de înbucurare.

VERAX

Semnul partidului nostru este roata !

Frați Hunedoreni!

Anul nou ne-a adus noulăți politice: alegere de deputat în locul rămas vacant prin promovarea Dlui Mitiță Constantinescu de gvernator al Băncii Naționale.

Pentru partidul nostru această alegere parțială este prileju de luptă. Noi, această luptă o ducem pentru D-l Ghiță Popp, fost ministru și reprezentant desăvârșit a ideilor și acțiunii simbolizate în persoana D-lui Maniu. Luptând cu D-sul și pentru D-sul luptăm cu Dl Maniu și Dl Mihalache.

Această luptă o vom da cu toată vigoarea pentru afirmarea renumelui nostru tradițional, pentru biruința Dlui Ghiță Pop și pentru dovedirea popularității partidului național țărănesc.

Trăiască candidatul nostru Dl Ghiță Popp!

Trăiască partidul Național-țărănesc.

Votati numai roata

Cum stau liberalii între ei.

Liberalii din județul nostru s'au cernat amarnic între ei cu privire la candidatul pe care să l pună în aceste alegeri. — Astfel au fost aspirații mai multe persoane între cari Prefectul Mioc. Dr. Sporea, Remus Herlea, Dr. Igna etc. După ce 2 săptămâni decând s'au deschis alegerile s'au tot certat și nu au reușit să se înțeleagă să pună și ei un candidat, — cu chin și vai în săpt. aceasta au hotărât să l pună pe Părintele Mioc. Ei zic în sinea lor că Mioc ar fi cel mai cunoscut între oameni. E adevărat că decând a ajuns prefect părintele Mioc s'a făcut cunoscut prin județ însă s'o făcut cunoscut pentru fapte de cari poporul cinștit nu-l uită și nu-l iartă. Astfel

poporul nu uită că el a fost acel prefect care a dizolvat consiliile comunale alese din voința poporului și cari le-a înlocuit cu comisiuni interimare, — deasemenea nu uită că el a fost Prefectul care a dat ordin la notari să nu ștergă aruncurile, ci împărțindu le pe 5 ani să le mai pună odată asupra comunei.

Iată deci cine este candidatul liberal pe care-l cunoaștem după faptele rele cari au fost toate în contra poporului și în contra Tărânilor.

Până ce candidatul partidului liberal este fostul prefect Mioc, candidatul partidului Național-Țărănesc este fostul ministru Gh. Popp, unul dintre cei mai luminați și cinstiți fi ai Ardealului.

Cum se respectă în jud. nostru autonomia comunelor.

Legea administrației locale trimite în atribuția consiliilor comunele votarea bugetului comunei, iar art. 61 din legea finanțelor locale dispune, că „partea cuvenită comunelor din impozite se varsă direct de către agenții de încasare în caseria comunelor sub sancțiunea pedepsei de abuz de putere”.

Fără de aceste texte de lege precise și categorice ce aflăm în județul nostru?

Dl Prefect, preot de profesiune, care pus pe banca acuzaților pentru destituirea ilegală a unui primar, în fața Tribunalului cu „lipsa de orientare în chestiuni de drept” s'a apărât, a d-sous înscrierea în bugetele comunelor din oficiu a unor sume foarte considerabile pentru „construcții” și instituții, a căror subvenționare în criza economică de acum putea fi amânată, fără ca acestea să sufere vreun prejudiciu.

Probabil însă s'ar fi supărat unii antreprenori, protejați regimului actual al căror interese trebuie se primeze, ori-ce ar fi hotărât consiliile comunale.

Asemenea din impozitele încasate de agenții fiscalului cu ridicarea slăninei din camera cetățeanului și a păturii în timpul iernei de pe patul copiilor lui și cu alte metode, până acum la noi necunoscute (cu cari tot liberalii ne-a „fericit”) comunele

de un timp încoace nu-și primesc cota parte revenită lor pentru acoperirea cheltuielilor locale urgente prin natura lor, pentru că trimiși dlui Prefect încasează aproape integral acelea cote pentru „construcții” și instituțiile centrale subvenționate de comune.

Dia, primar sau funcționar comunal înzadar veți fi poate împreună cu toți locuitorii la curent cu plata impozitelor, nu puteți ajunge la salarul Dvs. binemeritat, ca să nu suferă cumva lucrările acum în toiul iernei (!?) la construcțiile patronate de dl Prefect.

Ni-se pare, că să cam grăbește dl Prefect cu încasarea „subvențiilor” octroiată comunelor!

Graba aceasta trebuie să fie în legătură cu teama Dsale de o schimbare apropiată de guvern.

Ne place să credem în temeinicia ingnorării dlui Prefect și dacă la alegerea parțială din 18 Februarie a. c. alegători acestui județ vor vota semnul Partidului Național-Tărănesc, vor scăpa țara de haosul în care Partidul Liberal a împins o și voitul lor va mătura și pe toți diletanții și delegații fără pregătiri, puși de acel partid în fruntea unor administrații de Stat.

Pui, la 5 Ianuarie 1936.

Dr. Mihai Tirea
advocat.

că liberalii se învârtesc într'un cerc vicios, considerând avutul Statului ca un patrimoniu al partidului. Conduși de această concepție greșită fundamental, au scos proprietățile Statului la mezat.

Liberalii trebuie să înțeleagă odată, că partidul e partid, ori cât ar fi el de mare și numeros și Țara e Țară.

înțelegând și aceia că țara-i sătulă de dă-șii, dar odată cramponați la putere nu mai tin seama de strâmtățile de desnădejde ale țării, făcând și ei ca Moțoc din nuvela Lăpușneanu „Dacă voi nu ne vreți, Vă vrem noi pe voi.”

Peica Andronic.

Grija scoalei.

Câte ceva despre manualele didactice de curs primar. Scumpetea lor. Propuneri de ieftinire.

Într-o vreme nu chiar depărtată, cărțile didactice, de curs primar, erau ușine pe piață și pline de diferite defecte, observau unii colegi. Alții, în conversațiuni particulare și în revistele de specialitate, ridicau obiecțiuni de felul următor: n'am de unde alege cărți bune și cores uzătoare, nu-s atrăgătoare, materia din ele n'are viață, nu îndeamnă pe copil de a face, de a crea etc.

Dacă armile culturii naționale, în trecut apropiat, se prezentau în lumina de mai sus, azi ele se înfățișează în condițiuni mai bune și cu mai puține defecte. Alături de alte progrese, din alte ramuri de activitate omenească, au progresat și ele mult, față de trecut. Mai ales în anii de după război, s'au înmulțit repede, cu viteză accelerată. Azi dispunem de o întreagă literatură didactică. Cine ar vrea să le cetească pe toate comparativ, ar trebui să jertfească foarte mult timp. Unele din manualele didactice sunt bune, în seamă de noile descoperiri pedagogice, altele sunt mai puțin bune și cuprind puține inovații, dar toate utilizabile cu oarecare succes.

În prezent, nimănui nu se mai poate plânge, că n'are de unde alege cărți bune și în conformitate cu noile descoperiri pedagogice și metodice, fiindcă piața e plină de ele. La începutul fiecărui an școlar, atât editorii, cât și autorii și grupurile de autori își recomandă manualele lor, ca fiind cele mai bune, cele mai ușoare și alcătuite după cele mai noi principii pedagogice.

După atâtea recomandări particulare și un-ori s-mi-oficial, rămâne să se facă alegerea manualelor didactice. Alegerea, deși avem o întreagă literatură didactică, nu e grea, fiindcă nu e tocmai liberă. Ea se face după așa zisul obicei al pământului, cunoscut foarte bine de colegii învățători.

Cat privește progresul manualelor didactice, ele se referă mai mult la înmulțirea și înfrumusețarea lor tehnică. În privința aceasta, problema cărții de școală marchează momente lăsemnate în mișcarea didactică de după război. Judecate însă din punctul de vedere al alcătuirii lor pedagogice și metodice, rămâne încă mult de făcut, până când învățământul va avea cărțile dorite. Problema aceasta, având multe fațete, cu tot atâtea concepții și curente deosebite, este foarte grea și nu se poate soluționa pripit, cum e obiceiul la noi, pentru că tot ce se face pripit, nu se isprăvește definitiv.

Una dintre fețele grele ale cărții de școală, care s'ar putea soluționa mai ușor și mai cu puțină trudă, este scumpetea lor prea mare, față de situația economică grea, în care se află azi țara și cetățenii ei. Scumpetea cărților de școală primară nu se mai poate tolera, dacă dorim răspândirea cărții și cultivarea masselor. Învățătorii, cunoșcând greutățile cu cari se

luptă părinții până pot cumpăra cărțile necesare pentru copiii lor, au cerut în nenumărate rânduri ieftinirea cărții, pentru că ea să poată pătrunde în straturile largi ale mulțimii. Autoritatea școlară cea mai înaltă încă a recunoscut acest lucru, luând măsuri de ieftinire. Măsurile luate, la începutul anului școlar, n'au avut rezultatul așteptat, dar în tot cazul ele constituiesc un început. Acest început trebuie ținut mereu la suprafață, pentru a nu rănașea numai în studii paliative, cari nu rezolvă problema ieftinirii manualelor școlare nici în parte. În școala primară, fie ea la oraș sau la sat, cei mai mulți elevi, sunt cei săraci, lipsiți de mijloace materiale. Cine s'ar îndoi în adevărul acestei afirmații, se poate convinge ușor, cercetând orice școală primară, în care ar constata realitatea.

Părinții elevilor săraci, din cauza scumpetii cărților școlare, în curs de 3-4 luni de zile, abia pot cumpăra pentru copiii lor manualele necesare. Elevii, lipsiți de ajutorul cărții, în acest interval, egal cu 1/3 din anul școlar, se pierd pe un drum facurcat, pe care mai târziu nu îi mai pot descui.

Alți părinți, mai nevoiași ca cei din categoria întâia, neputând face rost de manualele trebuincioase pentru copiii lor, preferă să i țină acasă, în-sindu-i de educație și instrucție, lăsându-i să crească pe stradă și înmulțind numărul analfabeților, acum, în secolul luminii. Și numărul acestor copii, cari numai din cauza prețului prea urcat al cărților de școală nu pot urma cursurile școlii primare, este destul de mare. Nu încerc a face statistica lor, pentru că ar spune prea mult. Mă mărginesc să amintesc, că între acești copii se pierd prea multe talente și aceasta înseamnă o pagubă națională.

Așa fiind, până la ieftinirea manualelor didactice, cineva ar trebui să ajute pe acești oropșiți de soarte, pentru și ei să se poată bucura de binefacerile școlii, întrucât și ei au dreptul la ajutorul societății.

Cine să i ajute?

Comitetele școlare, de pe lângă școlile primare, la cari se apelează azi atât de des, având bugete anemice și în cele mai multe cazuri fictive, întrucât de multe ori nu pot încasa nici 50% din suma bugetată și aprobață, n'au posibilitatea să ajute elevii săraci cu cărți. În criza morală și materială de azi, ele sunt multumite, dacă pot asigura combustibilul și curățenia necesară, fără să poată trece la noi creațiuni, ce se ivesc și bat la ușa școlii în fiecare an.

Cooperatiunile școlare, cari în anii din urmă, au luat ființă, pe lângă câteva școli mai mari și din centre cu populație multă, tocmai în scopul de a veni în ajutorul elevilor săraci, fiind înființate mai recent și în lipsă de un capital mai rășărit, nu pot face mult.

(Va urma)

A Grecu.

Certificatul de moralitate AL LIBERALILOR

Dl Stelian Popescu directorul ziarului „Universul”, președintele Ligii Antirevizioniste din România și fost ministru de justiție în fostele cabinete liberale, dă certificatul de moralitate guvernului liberal, printr'un articol de fond, publicat în ziarul „Universul” în numărul de Crăciun: „... în-lăuntrul statului nostru, minciuna a luat locul adevărului; fanfaronada, locul cumințeniei; vorbele goale și late, locul seriozității; jaful în averea statului este ocrotit cu îndârjire prin falsuri și calomnii, dela tribuna parlamentului iar imoralitatea bântuie cu furie pretutindeni, sfidând sărăcia și foametea, pe care anul acesta Providență a mai trimis-o ca un semn prevestitor al greutăților cari ne așteaptă.”

Când un om și bun român de talia dlui Stelian Popescu rostește astfel de cuvinte grele, luate de orice patmă și egoism, isvorâte numai și numai dintr'o deplină înțelegere și cunoaștere a problemelor de Stat, guvernul dlui Tărănescu, ar trebui să se retragă cu un ceas mai devreme din fruntea Țării. Cuvintele dlui Stelian Popescu constituie un rechizițoriu fin, dar apăsător al guvernării dlui Tărănescu.

De altfel, așteptările guvernului de-a pune sau nu candidați în județele unde au loc alegeri parțiale, este un suficient indiciu că înaltul Guvern a înțeles că ori unde va depune candidaturi, uzând numai de mijloace cinstite în decursul propagandei și alegerilor, va înregistra un eșec sigur, fiind convins că țara e sătulă de dânsul până la sațietate.

Și dacă ne întrebăm, era necesar

ca guvernul să-și depună candidații săi în toate județele, trebuie să dăm răspunsul afirmativ că „da” dat fiind faptul că alegerile parțiale sunt cel mai bun indiciu prin care se constată fără nicio falsificare, popularitatea unui partid, indicând totodată și succesiunea sau rămânerea cea mai departe la guvernare.

Dar dacă guvernul n'a făcut-o, a lăsat de înțeles că-i lipsește acea autoritatea morală de care trebuie să se bucure un guvern de mână forte.

Vor mai putea liberalii să promită țărănimii înșelate, lucruri ca acelea că vor ieftini produsele agricole? „Desigur nu!” fiindcă dacă n'au făcut-o în 2 ani mergând pe-al 3-lea, nici în restul de 2, nu o vor face.

Vor putea ei să spună că vor adapta impozitele după capacitatea de plată a contribuabilului, când în interval de 2 ani, au inventat și scos la iveală, taxe și fără taxe de prin anii 1920, cu scopul de-a încasa cât mai mult pentru a-și plăti clienții de club, numiți în funcțiile Statului cu buget deficitar?

Am avut impresia sub acești ani de guvernare liberală și regim fiscal excesiv că ne-am găsit într'un preludiu al epocii fanariote care n'a cunoscut cei „uniți”. Caracteristica guvernării liberale a fost excesul, necunoscând în nici un domeniu cei aceia ponderațiune, cei aceia moderațiune.

Și la urma urmei, ce ne-ar interesa pe noi cei dela roată, falimentul liberalilor? Nimic. Căciace ne interesează este falimentul țării, fiind

Datoria dlui ministru de finanțe.

Editorialul „Etica bancară“, de dl. Dr. Iustin Pop, apărut în fruntea acestor pagini din numărul trecut prezintă chipul fidel al spiritului ce domnește astăzi pe la băncile noastre ca nici când altădată.

El mai înălțosează tristul adevăr pe care atât băncile cât și luminatul congres economic dela Cluj caută în mod idiosincronic, să nu-l vadă.

Căci într-adevăr, cum s'ar putea închipui că băncile și cu ele creditul se va putea reface vrodată?

Catastrofa nu s'ar fi produs înșe dacă în lipsa origina păcatului de moarte comis de gașca hrăpăreață, lipsită de orice scrupul, care a adus la dezastrul financiar de azi.

Slabă mângâiere!..

Cu atât mai greu este păcatul ce a produs defecțiunea care a prins atât de ușor și de adânc în sanctuarul scump al forței noastre naționale care a fost creditul nostru.

În loc de „loc credibil“ ce pe veci trebuiau să rămână, băncile noastre vor fi de acum curse de răspântie, țesături de palangini, de care banul se va feri ca de ciumă!

Increderea, acest factor sine qua non s'a năruit decând băncile și-au sângerat deponenții, izvorul lor pro-

priu de zemislire și rezervoriul de credit din care s'au nutrit tot timpul.

Deși această singerare uriașă și neomenioasă să recunoaște de toată lumea, în mod cu totul curios și adânc regretabil nu se află nici un om „de seamă“ care, desbrăcat de orice considerațiuni lătrănice, să cante de a o stavili cu orice mijloace în însuși interesul creditului sdrucinat!

Ei bine, *creditul nu se va reface atâta vreme, cât sințirea dreptului de proprietate nu va fi salvată!*

Călcarea acestui drept, garantat de constituția țării a distrus pe deponenți și prin ei încrederea publică, fără de care nu este refacere!

Mijlocul cel mai urgent pentru atingerea scopului ce și-a fixat Congresul economic nu poate fi altul decât: *despăgubirea deponenților!* Un împrumut, fie ori de unde pe sub soare, cu ajutorul căruia băncile să poată reface dreptul încălcat al proprietății, achitând integral depunerile cetățenilor, cu toate accesoriile!

Iată ce trebuie să facă ministrul nostru de finanțe, dl. Vicior Antroscu, care a promis că va rezolvi problema.

Aiud, 11 Dec. 1935.

Dr. Enea Nicola.

Câte fețe are Costache Bursan

După câte lasă să înțelegem noi, conul Costache Bursan este unul dintre liberalii cari susțin mai mult ideea de partid și luptă pentru promovarea și întărirea partidelor serioase și de guvernământ cerând desființarea partidelor mici sau ale grupărilor. Cel puțin așa se laudă către noi, cum o fi vorbind către celelalte partide nu știm, cert este însă că el a fost acela care susținea nevoia colaborării pentru lichidarea grupării Vaidiste și Vladiste. De îndată însă ce a văzut că dl. Vaida nu mai candidează și-a schimbat părerea. Desigur noi

știm că la conul Costache fiecare situația are justificarea, dar și morală ei. — Azi el este între aceia cari lucrează pentru câștigarea dlui Vlad ca să dea ordin să voteze fronțiști cu liberalii.

Dl. Bursan desigur nu se gândește la viitorul îndepărtat, ci la interesele imediate ale dlui Mioc.

Dar dacă dl. Vlad cu adevărat va da concursul său liberalilor, îl putem felicita pentru calea cea parcurs în viața lui politică și îi zice: Bravo dlui Vlad departe ai ajuns.

De ce nu candidează Vaida și cu Vlad

Deși vladistii din județ au depus cel dintâu candidatura dlui Vaida, la două zile au retras-o și toată lumea s'a întrebat mirată că oare de ce s'au retras din alegeri.

Noi am aflat adevărul și anume să zice că dl. Vaida crede că dl. Vlad nu cunoaște măsura lucrărilor și că

dl. Vlad însuși nu știe ce slab stă în propriul său județ. Ori dacă ar cădea în alegeri chiar dl. Vaida ar fi mult mai rușinos decât o retragere din alegeri.

Așa dară noi suntem în clar că ei s'au retras de frică.

Mari neînțelegeri la liberalii din Orăștie.

Așa poreclitul Intunecimea Sa văzând că nu mai merge cu dârzenia a luat-o pe calea inversă și astfel se zice că i-s'ar fi încredințat conducerea campaniei electorale în sectorul Orăștie — Aceasta a provocat mari nemulțumiri în sânul liberalilor din loc cari au crezut că au scăpat definitiv de el. Văzând cum stau lucrurile Nițu Branga, D-tru Popi, C. Se-

cărea, Iosif Popu, I. Buduran și ceilalți fruntași liberali au declarat că ei nu se vor mișca nici un pas în această campanie până nu li-se va da satisfacție și nu se va șterge jignirea ce li s'a adus întrucât conducerea campaniei trebuia încredințată organizației din care și ei fac parte, — și nu dată pe mâna unui singur om de talia Intunecimei Sale,

† Ioan Branga

Mărti în 7 Ianuarie 1936 în ziua de Sft. Ioan s'a stins din viață la Orăștie Ioan Branga, — în vârstă de 73 ani. —

Defunctul a fost acel fruntaș al vieții românești din Orăștie care a luat parte activă la toate evenimentele naționale și culturale din orașul nostru. De tânăr ajuns învățător la școala confesională ortodoxă din Orăștie — a fost timp de 40 de ani luminătorul și îndrumătorul generațiilor. El înființează societatea corală din Orăștie câștigând la concursul de coruri ținut la București în 1906 medalia de aur înălțând astfel renumele Ardealului și a orașului său. — Mai târziu a fost ales membru în direcțiunea Băncii Ardeleana, a fost decorat în mai multe rânduri pentru activitatea sa națională și culturală. El

a fost un luptător neclintit al românismului de azi și a rămas până la sfârșitul vieții sale credincios partidului național-țărănesc ca un exemplu de corectitudine și consecvență.

El lasă în urma sa o familie numeroasă și distinsă.

Inhumarea rămășițelor pământești a avut loc în ziua de Joi 9 Ianuarie 1936 d. m. la orele 3, serviciul funebru oficiindu-se în biserica rom. ort. din loc. de către un sobor de 4 preoți în frunte cu pâr. protopop Ioan Moța.

În numele partidului nostru a parentat pâr. protopop Valer Paveloniș arătând meritele defunctului și evidențind integritatea caracterului său.

Noi transmitem pe această cale îndureratei familii condoleanțele noastre.

Răvaș.

Dl. A. Vlad afișând pe marele puritan, scrie în gazeta sa, că află pe deplin justificată critica dlui Dr. Ionel Pop dela Cluj, apărătorul comunistului Constantinescu din Iași, — făcută în cadrul unui articol judicios, apărut în „România Nouă“ și că e de aceeaș părere cu d. Ionel Pop, că: „fără o adevărată justiție pentru toți în toate împrejurările temelia statului zace în nisip“.

Da, d. Vlad spane și mai mult zicând:

„Ca să putem proceda la reformarea justiției noastre, trebuie, să ne reformăm întâiu mentalitatea noastră“, iar la alt loc vorbește de dogma juridică, considerată — zice dsa — până acuma sfântă cel puțin în Ardeal, unde ardelenii profesază credința, că: *Fiat justiția et pereat mundus; adevărată să fie dreptate chiar*

dacă ar peri lumea. Și după ce aruncă o acuză de patimă vladistă asupra d-lui I. Maniu, că acesta a răsturnat „dogma sfântă din Ardeal“, concludă:

„... trebuie să dărâmăm mentalitatea păcătoasă, care a pretins dlui Maniu, să jertfească pe altarul politicianismului pe un bun român, cum a fost și este dl. Ștefan Rozvan“.

Nu vom arăta aci, cum denaturează d. Vlad cazul amicului său în vaiditism, căci trebuie, să facem altceva. Trebuie, să-i punem marelui puritan întrebarea: Și-a examinat dsa conștiința înainte de a așterne pe hârtie risul de mai sus? Dacă da, a găsit, că dsa a cinstit și respectat curățenia și sfântenia justiției noastre și atunci, când a fost vorba de judecarea procesului d-sale?... Deocamdată atât.

Campania electorală.

Partidul nostru național-țărănesc a început cu toată vigoarea campania electorală pentru a lumina poporul în vederea votului dela 18 Febr. 1936.

Astfel săptămâna trecută candidatul nostru dl. Gh. Pop f. ministru împreună cu dl. Aurel Dobrescu f. ministru, Dr. Nic. Penescu f. secretar gen., și Dr. Leontin Părvuau vizitat plasa Ilia și au ținut mai multe întruniri între cari o mare întrunire în comuna Ilia la care au participat peste 1000 de țărani.

În ziua de Luni 6 Ian. s'a ținut în plasa Hunedoara o serie de întruniri în comunele Cerna, Cinciși și Teliuc — la cari au luat cuvântul dl. Dr. Ionel Albu din partea organizației de

plasă și dl. Dr. Alex. Herlea și adv. Gheorghe Voigănu din partea organizației județului.

În ziua de 12 Ian. 1936 s'au ținut mai multe întruniri în plasa Orăștiei în comunele Cugir, Vinerea, Șibot și Balomir la cari au luat parte și dl. Gh. Pop candidatul nostru și dl. Dr. Aurel Dobrescu f. ministru. La Cugir și Vinerea au luat cuvântul dl. Ioan Lupușu, Petru Danciu, Dr. Alex. Herlea, Dr. Gh. Pop, Dr. A. Dobrescu și Protopop Valer Paveloniș iar la Șibot și Balomir au ținut cuvântări poporului dl. Dr. Alex. Herlea, Dr. Gh. Pop, Dr. Aurel Dobrescu, Protopop Valer Paveloniș, adv. Sabin Viorel etc.

CELE 10 PORUNCI NAȚIONAL-ȚĂRĂNISTE

1. Țara să fie gospodărită cu dreptate, legalitate și cinste.
2. Democrație constituțională și parlamentarism real
3. Rolul muncii țăranilor și muncitorilor să intre în punga lor.
4. Prețul mărfurilor industriale să scadă așa cum au scăzut prețul produselor agricole.
5. Biruri și taxe potrivit cu scăderea veniturilor și cu o cheltuială cinstită a banului public.
6. Valorificarea produselor agricole pe prețuri bune și un credit agricol eficient.
7. Ridicarea bunei stări a satelor și a sănătății țăranilor.
8. Lucrări publice pentru învoirea muncii naționale.
9. Școală țărănească pentru luminarea și ridicarea satelor.
10. Dreptatea să se împartă repede, cu cheltuială puțină și cu toată autoritatea morală.

Frați muncitori și plugari

din plasa Hunedoara!

La începutul anului 1936, muncitorii din plasa Hunedoara au avut o mare victorie. După ce au luptat mult timp pentru a obține drepturile lor, au reușit să obțină o înțelegere cu patronii. Această înțelegere a fost semnată la începutul anului 1936 și a fost o mare victorie pentru muncitori.

La începutul anului 1936, muncitorii din plasa Hunedoara au avut o mare victorie. După ce au luptat mult timp pentru a obține drepturile lor, au reușit să obțină o înțelegere cu patronii. Această înțelegere a fost semnată la începutul anului 1936 și a fost o mare victorie pentru muncitori.

La începutul anului 1936, muncitorii din plasa Hunedoara au avut o mare victorie. După ce au luptat mult timp pentru a obține drepturile lor, au reușit să obțină o înțelegere cu patronii. Această înțelegere a fost semnată la începutul anului 1936 și a fost o mare victorie pentru muncitori.

ȘTIRI CONVOCARE.

Onoratele membre ale Reuniunii ortodoxe a femeilor române din Deva sunt convocate la

adunerea generală ordinară care va avea loc în ziua de 26 Ianuarie 1936 orele 4. d. m. în sala de ședințe a Băncii „Decebal” Deva

- Program:**
1. Deschiderea adunării.
  2. Prezentarea, verificarea și aprobarea gestiunii pe anul 1935 și descărcarea Comitetului de această gestiune.
  3. Fixarea cotizațiilor membrilor pe anul 1936.
  4. Cooptarea de noi membri în comitet.
  5. Eventuale propuneri.

Deva, la 8 Ianuarie 1936.

Comitetul.

Marele Voevod Mihai decorat de Franța. În ziua de 28 Dec. ministrul Franței la București a fost primit de către M. Sa Regele, de față fiind și Marele Voevod Mihai. Cu acest prilej ministrul Franței a făcut cunoscut că președintele republicii Franceze a decorat pe Marele Voevod Mihai cu cea mai mare decorație franceză „Legiunea de onoare”.

Jerifele circulației în Anglia. După calculele făcute la sfârșitul anului s'a constatat că în cursul anului 1935 și-au pierdut viața în accidente (nenorociri) de circulație în întreaga Anglie nu mai puțin de 6521 de persoane. Numărul celor răniți a fost de 218 mii 798. Tot mai bine era cu carul cu boi!

vostru și n'aveți de cel multum.

Dar multumiti-i altcui. Multumiti-i că v-a pus în listele de plată droșia de ingineri cari nu trebuie să-și cerșească plata căci le o dau cu vârf și îndesat de pe spatele vostru multumiti-i pentru zecile de supraveghetori cu plăți de boieri, multumiti-i că vă țin în fruntea sindi catului oameni cari numesc cu trudă toată ziua pentru plățile lor și vă apără interesul încât plățile voastre cresc din zi în zi iar ei s'rimanii să răcesc văzând cu ochii.

Mulumiti-i lui Bursan că v-a redus și iertat dările, multumiti-i că v-a dat împrumuturi dela stat Multumiti-i și prin comune v-a așezat primeri harnici ca cel din Teluc care primind dela Uzinele Călan suma de 8000 de Lei ca s'o împărtească de Crăciun săracilor, a avut grije numai de neamuri și de vecine. Biele bătrâne sărace n'au drept de vot atunci la ce bun să le dea și lor

Mulumiti-i că v-a dat notari diplomați ca cel din Peștiș care face numai administrație și nu știe înșpăimânta oamenii că le trimite copii câțane în Basarabia dacă nu votează cu liberalii.

Mulumiti-i că a desființat toate percepțiile și a șters din limba românească cuvântul de agent de urmărire.

Mulumiti-i fraților de toate bunățile, dar mai spuneți-i ceva, Mai spuneți-i că la 19 Februarie „Vine sura la măsură.” Al vostru:

Vasile Rotaru

A născut 4 gemeni O femeie a nume Elena Hortiuc din comuna Zastova jud. Cernăuți, a născut 4 copii gemeni. Unul din ei a murit după câteva ore după naștere, iar ceilalți trei dimpreună cu mama sunt sănătoși. Fapt dureros e însă că femeia nu e căsătorită. Cu toate acestea sute de femei și săteni au venit și au adus daruri celor 3 copii „din flori”.

A înebunit — fiindcă n'a câștigat la loterie. Locuitorul I Rohan din Peatra Neamț a jucat meru la loterie fără să câștige nici odată. A scris chiar lui Petru Lupu dela Maglavit să se roage pentru el, da dacă va avea mai mult noroc. Totuși norocul nu s'a apropiat de el. Văzându-se cu banii cheltuiți fără ai aduce câștig, omul a înnebunit de năcaz. Iată ce pătesc cei ce se încred prea mult în jocurile de noroc.

Groznică ciocnire de trenuri în Germania. (Au murit zdrobiți sau înecați 31 de călători). O cumplită nenorocire a aruncat asupra Germaniei vâul negru al durerii, tocmai în ajunul sărbătorii păcii și a veseliei. Iată cum s'a întâmplat nenorocirea.

În ajunul Crăciunului un tren de persoane aștepta, în gara Grossheringen din Turingia, semnalul plecării. Din partea opusă, se auzea șgomotul unui tren expres ce se apropia în fugă mare. Funcționarii gării au spus, prin semnale, celui care conducea expresul, să oprească în câmp, căci n'are loc în gară. Conducătorul n'a observat semnalul și astfel trenul expres a dat buzna în gară, peste trenul personal, cu o viteză de 90 Km. pe oră.

Uele vagoane s'au sfărmat pe linie în clipa ciocnirii, zdrobind sub dără-

măturile lor oasele călătorilor. Altele au fost aruncate în râul Saale ce curge alături de linia ferată. Călătorii cari n'au fost zdrobiți, au încercat să iasă la mal, prin apa înghețată a râului. Au murit însă de frig până n'au ajuns la uscat.

Conducătorul trenului expres n'a murit dar e așa de rănit încât nu poate vorbi. Sunt de toți 31 de morți, 10 răniți greu în primejdie să moară și ei, răniți nu așa de greu, iar 10 răniți mai ușor.

Di Iuliu Moniu, conducătoru Ardealului de ieri și de azi, neobositul luptător pentru drepturile poporului român pe care l'a iubit și îl iubște cu neprecupețire — a implinit 63 ani de viață. De pe întreg cuprinsul Ardealului și al celorlalte provincii ale țării se ridică din acest prilej curate urări de: Sănătatea și ani mulți înainte pentru fericirea Neamului!

Examenul de definitivat al învățătoilor se va începe la 10 Aprilie 1936. Amănuntele se vor publica în curând. Așa anunță Ministerul Instrucțiunii.

O mare mișcare în arnată se anunță pentru 1 Aprilie 1936. Pe viitor, așa se spune, înaintările se vor face la 1 Aprilie. La alte date nu se vor face decât schimbările strict necesare în interesul serviciului și cele cu caracter de urgență

Bani noi. Monedăria cea nouă care a fost deschisă de curând la București, va bate următoarele soiuri de bani: piese de 25 bani, de 50 bani, de 1 leu, de 5 lei, de 10 lei, de 20 lei, de 50 lei, de 100 și de 250 lei. Vom avea deci, în primăvară, 9 feluri de bani, toți din metal. Bani de hârtie se vor împușna.

Agresiunea împotriva dlui Emil Săbău. O agresiune neobișnuită până acum în Ardeal, s'a întâmplat la Cluj. Dl Emil Săbău, redactor la „Patria” din Cluj, bănuie că ar fi dus campanie prin presă contra dlui prof. Ștefănescu Goangă, a fost atacat și bătut în cursul nopții din 3 spre 4 Ian. a. c. de către niște grefieri dela Curtea de Apel din Cluj. Presupusa vină a dlui Săbău este în legătură cu „afacerea Burtică”, care a murit în mod misterios și despre a cărui soție se colportază multe șvonuri în Cluj. Cazul e unic în felul său: Grefieri, constituiți în bandă să bată un ziarist, care chiar presupunând că a greșit — ceea ce nu e dovedit — putea fi altcum pedepsit de justiție. Direcția ziarului „Patria” a înaintat protest Ministerului Justiției, iar Sindicatul Presei Române din Ardeal a depus o plângere Președintelui Curții de Apel. — Regretăm enorm astfel de barbarie în Ardeal și cerem pedepsirea agresorilor.

Zodia anului 1936. Într'un „Zodiac” bătrân, scris în anul 1724, cetim despre anul 1936 următoarele: „Anul acesta îl stăpânește planeta Lunii care se află în mijlocul cerului și în zodia Leului care este lăcuirea Soarelui. Pentru aceasta putem să zicem acestuia an roditoriu și oșebit de toamnă iubitriu. Într'acest an vara va să fie foarte ploioasă și rece, și iarna cu nori. Într'acest an vor să iasă împrejurul gurii la oameni bube

rele. Pentru aceasta, tinerii în primăvară să bea tot vin. Într'acest an vor să fie mari răboaie și moarte. Mari dări și haraciuri vor să pue împărații și silicii asupra norodului. Vor fi și alte multe strămbătăți. Încă și mulțime de hoți se vor ivi, atâta că toate căile vor să se zăticnască. Închisorile se vor deschide și mulți închisi vor fugi. Și la sfârșit neguțatorii și înțelepții oameni vor cădea din starea lor”. — Așa spune zodia cetitorilor de stele de demult. Noi l'am răsfoit nu pentru a băga spaimă în cetitori, ci numai ca o „năvăială” de anul nou, cum e obiceiul prin sate în seara ajunului. Ale lui Dumnezeu nimenea nu le poate ști și tainele viitorului nici odinioară n'au fost date muritorilor a le cunoaște.

Judecătoria mixtă Orăștie,
No. XIII. J 19—1936

Publicațiune.

Listele electorale revizuite pentru anul 1936 din toate comunele circumscripției acestei judecătării, pentru Cameră, Senat, județ, comună și colgiul agricol, sunt potrivit dispozițiilor art. 15 aliniat 2 din legea electorală puse la vedere publică la aceasta judecătorie, str. Gh. Banțiu No. 9 etaj, Grefa centrală, în tot cursul lunei Ianuarie crt.

Cei interesți în acest timp pot înainta cereri pentru înscriere sau conștații — față de modificările făcute.

Orăștie, la 2 Ianuarie 1936.
Judecător-șef, Grețier,
A. Deac. Indiscutabil.

No. 1332—1931.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștință publică în senzul articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 10 cumcă lucrurile următoare 3 vaci, 5 capre, 1 car care în urma deciziei No. 141—2 din anul 1931 al judecătoriei Pui sau execat în 3 VII. 1931 în favorul execatului Popa Alexandrina repr. prin avocatul Dr. Mihai Tîrea împotriva execatului locuitor în Ohaba de sub Peatră pentru încasarea capitalului Lei 28300 și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 11500 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestui licitațiuni pe baza deciziei Nr. G. 1547—1931 al judecătoriei Pui se fixează termenul pe 10 Ianuarie 1936 orele 11 a. m. în Ohaba de sub Peatră la fața locului și toți cari au voie a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, lângă solve în bani gata și în caz necesar și sub preț de strigare.

Pretensiunea care e de încasat face 28300 lei capital, dobânzile legale socotind din 30 Iunie 1929 iar spesele până acum stabilite de Lei 3865.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost execvate și de alții și aceștia șiar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LXI. din 1908 § 20.

Petrogeni la 16 Dec. 1935.
Indiscutabil
portăre.